

להמריכו זליחה

גליון לח • פרשת חקת תשכ"ד

מאוצר שיחותיו ומכתביו של הגאון הצדיק רבי יעקב מאיר שעכטנער שליט"א

ניצוצי חיזוק ואמונה

כניני הפרשה

פתגמין קדישין ומרגניתין טבין שנשמעו מפ"ק הגה"צ מורינ' שליט"א בשעה של קורת רוח ובשבילי דאורחא

נחלה בלי מצרים

מורינ' שליט"א האריך בביאור דברי החיד"א (מדבר קדימות מערכת עיי"ן ענה אות ז) אשר מנה כל הדברים הטובים שנמשך על מי שמעביר על מידותיו: "והשמיני - תורה נתנה לו במתנה, בעירובין דף נ"ד ע"ש, דבגמ' עירובין (שם ע"ב) איתא: אמר ר"א מאי דכתיב (שיר השירים ה') "לחיו כערוגת הבושם", אם משים אדם עצמו כערוגה זו שהכל דשין בה (פרש"י, שהכל דשין אותו - שאין לו גסות), וכבושם זה שהכל מתבשמן בה, תלמודו מתקיים, ואם לאו אין תלמודו מתקיים. אמר רב מתנה מאי דכתיב (במדבר כא י"ט) "וממדבר מתנה" אם משים אדם עצמו כמדבר זה (פרש"י ממדבר מתנה אם כמדבר הוא, תורה נתונה לו במתנה, ולא ישכח), שהכל דשין בו, תלמודו מתקיים בידו. ואם לאו, אין תלמודו מתקיים בידו. ע"כ. וכן הוא בגמ' נדרים (נ' ע"א): מאי דכתיב (שם) "וממדבר מתנה, וממתנה נחליאל, ומנחליאל במות", א"ל, כיון שעושה אדם את עצמו כמדבר שהוא מופקר לכל תורה ניתנה לו במתנה, שנאמר: "וממדבר מתנה וכר" ע"כ.

והוסיף מורינ' שליט"א: הנה מבואר באריז"ל (שער הכוונות קריאת שמע דרוש ו) שהצדיקים זוכין לאין קץ, ולכאורה הלא האדם הוא בעל גבול והאין יזכה לאין קץ, אלא כשהאדם הוא עניו ואינו מגביל את הכלי, אזי יכול לזכות לאין קץ במתנה, וכענין הנאמר כאן שהתורה ניתנה לעניו במתנה, ומתנה ממתנת יד הקב"ה זוכה לאין קץ, כי בידו הכל, אבל כשאדם תופס מקום ומצמצם את הכלי, אזי בלתי יכולת להשיג ולקבל רק כפי ערך הכלי שלו.

(צפרא דשבתא בהר בחוקותי שנת תשע"ג לפ"ק)

זצנעק אל ה' ושמען קולתו

מורינ' שליט"א דיבר בקדשו: יש עכשיו מצב של מלחמה, כשמגיע שונא מחפשים עצה כזאת ועצה כזאת, חושבים כל מיני מחשבות, מחפשים מה עושים. איך הולכים נגדו, איך נלחמים... אבל אנחנו יודעים שלא זאת הכוונה של הבורא... הכוונה של הבורא היא, תן צעקה להשי"ת: "רבונו של עולם דו ביסט דער באשעפער דו קענסט מיר העלפן - העלף מיר!" [רבש"ע אתה אלוקי, אתה יכול לעזור לי, תעזור לי] - זה מה שרוצה הבורא עולם, ודייקא אז נושעים.

המשך בעמוד ב

יחפיתני לה

לקרותי מחדש

על הפסוק (ויקרא א', א') "ויקרא אל משה" מובא שלכל דיבור קדמה אליו קריאה, כי ברוב ענוותנותו היה משה רבינו משווה את עצמו תמיד כאחד מישראל, הוא יכול היה לעשות דבר גדול ונורא של קריעת ים סוף, ואחר כל זאת לעמוד מן הצד שזה בשוה עם כל ישראל, ואף היה עניו וקטן בעיניו מכולם, הוא הוריד להם את המן והחזיק את עצמו כקטן מכולם, וכן הלאה.

זהו אם כן הסוד של "ויקרא אל משה", שהיתה לו עניויות גדולה כל כך שאחר כל פעולה שעשה הוא ברח שוב אל העניויות, ולכן היה צריך בכל פעם לקרוא לו "ויקרא" - שיקום ויעשה שוב את האותות, שיקום וילמד את ישראל תורה ומצוות, כי בכל פעם היה נחשב כאילו סיים לעשות הדבר והוא שוב עם כולם כאחד בשוה, והיו צריכים לקרותו מחדש.

ואכן במדרש שם (ויקרא א', ה') מובא שמשנה זכה והקים את המשכן והוריד כביכול את השכינה הקדושה בעולם, מה שלא היה מיום הבריאה, ועדיין הוא עמד מן הצד בשוה עם כולם ואף קטן בעיניו מהם.

ויקרא אל משה' בלשון חיבה, קום לקבל שוב את התורה ומצווה ללמדה את בני ישראל, וככתוב (שמות כד, א) "וְאֶל מֹשֶׁה אָמַר יְעֹזֵב אֶל ה'", ועוד שם (פסוק יב) "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה יְעֹזֵב אֶל הָהָרָה הַזֶּה שָׁם", וזה היה עוד לפני מתן תורה, כי תמיד ובכל הזדמנות היה חוזר אל העניויות כבתחילה.

לברוח תמיד אל התורה

ולענינינו ייאמר, שאף אנו נראה תמיד בכל עת ובכל זמן לחזור לברוח ולשוב אל התורה הקדושה! כי אין לנו שום עצה אחרת בלעדה! והוא עצה קלה ונעימה הרבה יותר משאר העצות, כי אף בשעת קיום העצה

עצמה הרי זוכים לחטוף הרבה מאוד, לומדים תורת ה' ומבינים אותה, והתורה הלא מלוכשת בדברים נעימים ומתוקים כל כך, בתורה הקדושה יש נעימות ועריבות נפלאה, ולכן תוך כדי העצה לתשובה זוכים ולומדים!

זענתה השירה הזאת

וכאשר לומדים עם כוונה זו אזי **'אשרינו מה טוב חלקינו'** ממש, כי הרי אנו נמצאים כהיום במצב נורא, בהסתר פנים איום, הסתר פנים שלא היה מעולם, **'אנכי הסתר אסתיר'** ממש, וכדרכנו להביא דברי רש"י על הפסוק (ישעיה ח, י"ז) "יחכיתי לה' המסתיר פניו מבתי יעקב וקויתי לו" וז"ל: יחכיתי לה' המסתיר פניו וגו'. אין לך נבואה קשה כאותה שעה שאמר משה (דברים לא, כא) 'ואנכי הסתר אסתיר פניו ביום ההוא, ואף בו ביום הבטיחם יוענתה השירה הזאת לפניו לעד כי לא תשכח מפי זרעו' (שם),

שבאותו היום שנאמר שהשי"ת אמר הנבואה המרה הזאת, הנבואה הקשה והנוראה ביותר שרק שייך לומר - **'ואנכי הסתר אסתיר'**, וכאשר האב מסתיר פניו מבנו ואינו מביט ומסתכל עליו אזי השונאים יכולים לעשות עמו ככל העולה על רוחם רחמנא ליצלן ברוחניות ובגשמיות, ואילו כאשר האב מביט ומסתכל על בנו אזי מסתלקים כל השונאים, ואכן באותו יום נאמרה העצה אל מול ההסתר פנים, **'זענתה השירה הזאת לפניו לעד כי לא תשכח מפי זרעו!'**

ואכן רואים שהשי"ת בעזרונו ויש סייעתא מן השמים ומתקיים בנו **'כי לא תשכח מפי זרעו, כי זהו העצה היחידה שהיתה מעולם ותהיה לעלמי עד!'**

ולענינינו ייאמר, שאף אנו נראה תמיד בכל עת ובכל זמן לחזור לברוח ולשוב אל התורה הקדושה! כי אין לנו שום עצה אחרת בלעדה! והוא עצה קלה ונעימה הרבה יותר משאר העצות!

מכתבי הגה"צ מורינו שליט"א
לאור הזמן והפרשה

התחדשות

ב"ה יום ד' ט"ו חשוון תש"ל פנה"ק ירושלם ת"ו בב"א

המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית הוא יזכנו להרגיש מחדש את אמונתו יתברך ואת נעימות קדושתו ותורתו ועבודתו ולהתחדש בהם מחדש לגמרי, אשר בענין זה היה רבינו הק' חידוש גדול מאד, שכל ימיו היה מתחדש בכל עת תמיד בהתחדשות בעבודת הבורא, בהתחדשות נפלאה כמו שנולד עכשיו ממש.

וכל שיחה בינו לבין קונו היתה בהתחדשות נפלאה, בלי שום התיישנות ח"ו, כי התיישנות שייך רק בתאוות העולם הזה והבליו הנבזים והנמאסים עד שאין הדעת טובלתם, מה שאין כן אצל חי החיים, היאני ראשון ואני אחרון, שתמיד הוא ראשון ותמיד הוא אחרון.

ומובא בשל"ה הק' (עשרה מאמרות מאמר ראשון אות כ') (שמעתי מלפני זמן מרבי שמואל שפירא) שה' אחד פירושו שאין שום דבר חוץ מהשי"ת. ורבינו הק' שהיה תמים ושלם היה גם בזה חידוש נפלא, שהיה אצלו השי"ת והתורה הקדושה חדש לגמרי (שפיגל נ"י) באופן נפלא מאד, והוא בעצמו היה מתחדש בעבודת השי"ת כל כך עד שאמר שהוא כל כך רגיל בהתחדשות עד שאין יוצא מאתו אפילו הבל פה בלי התחדשות, כמובא בחיי מוה"ר"ן (אות שפ"ד).

ועם כל האמור מובן קצת מה שמובא בסיפורי מעשיות (מעשה י"ג, מהו' בעטלעריס) שהיניק התפאר ואמר: "איך בין זייער אלט און איך בין נאך גאר יונג, און איך האב גארניט אנגעהויבן צו לעבן, און איך בין פארט זייער אלט" - וכל מה שזכה להתקרב יותר להשי"ת, זכה יותר להרגיש את נעימות הבורא בהתחדשות נפלאה.

וכדבר הזה זכה מוהרנ"ת ז"ל שהכיר את רבינו הק' במשך שמונה שנים בלבד, ועם זה מה שקיבל בשמונת השנים הללו זכה לחיות משך של למעלה מארבעים שנה, ולמרבית הפלא, כל מה שחי יותר היה מרגיש יותר גילויי רבינו הק' ואת תורתו בחיות ובנעימות יותר, כידוע שכל הלכה בליקוטי הלכות שכתבה מאוחר יותר היא יותר ארוכה מקודמתה (פוק עיין ותשכח). עד שבאחרית ימיו תמחו עליו איך שזקן כזה עובד את בוראו בחיות נפלא, והיחצותיים שלו וכו' היו בחיות כל כך יותר מאשר חסידים ותיקים בתחילת התקרבות (כי יש פתגם אין חזק כחסידות בתחילתו). וכאשר שאלו אותו על כך, השיב כי לכל זה זכה כי בימי נעוריו היה לו הרבה התבודדות, והשיח הרבה בינו לבין קונו ואין שום תפילה נאבדת ח"ו.

ועיין בליקוטי תנינא (סימן ד') שרבינו כתב שם שהסטרא אחרא יונקת מזקני הדור שאינם מתחדשים בכל יום להוסיף קדושה ודעות, כי זה פגם גדול ונורא שמשוים עניני קדושה ח"ו להבלי העוה"ז ומניחים ח"ו את הבעל דבר להכניס התיישנות בעניני קדושה, שאליבא דאמת אין שייך ענין זה של התיישנות כלל בסטרא דקדושה.

הסוד זה של התחדשות, צריכים לגלות בתורה ובתפילה ובמצוות תפילין וציצית ובכל התרי"ג עטין דמהימנותא [תרי"ג צעות של האמונה] שקבלנו בסניג, אשר סודם הוא עד אין קץ ותכלית ממש, ושם הוא עיקר מקום ההתחדשות, ובפרט בענין של אמונת צדיקים, אשר באמונת צדיקים יש בעל דבר מיוחד על בחינה זו לא להתחדש.

הדורש שלומך וטובתך והצלחת כולכם
יעקב מאיר בן חי דינה שכתער

אויף דעם ליקוטי תפילות [ושפכתי את לבי בליקוטי תפילות], און נאר אזוי האב איך זיך דערהאלטן [ורק כך החזקתי מעמד].

ועצה טובה קמ"ל לעשות קביעות לומר בכל יום שתי דפים בליקוטי תפילות חק ולא יעבור, יהיה מה שיהיה, עס וועט גאר שטארק העלפן, ויהיה תועלת גדולה מאוד להאומרה.

שאלה: אם אפשר לשאול, איך החזיק מורנו שליט"א את עצמו בזמנים הקשים?

תשובה: ליקוטי תפילות! עסקתי ושפכתי שיח הרבה מאד בהספה"ק ליקוטי תפילות.

זכרוני בימות נעורי אשר הנסיונות היה קשה למעלה מראש, ורבים חללים הפילו מכל הצדדים, אז עליתי בכל יום על הגג של הברסלבער שול, און איך האב זיך אויסעוויינט

מעשיות ועבודת מנחכיות מאוצרו של
מורינו הגה"צ שליט"א מסודר על פי נושאים

פניני הסיפור

"ענוה" (ט)

'מה חיינו'

אזגתו של דודי הרה"ח ר' שמואל תפילינסקי זצ"ל (היתה אחותו של אבי הרה"ח ר' דוד זצ"ל) האריכה ימים ושנים אחרי פטירת בעלה, ופעם הלכתי עם אבי לבקר אותה, והיא היתה שוכבת בבית חולים בלי הכרה, ואני הייתי ילד ונפחדתי מהמראה הזה לראותה במצב קשה כזה, פנה אלי אבי ושאל אותי: "מה קרה? ממה נפחדת ומהו החידוש? הלא החידוש היא כשבן אדם הוא כן בהכרה. עכ"ד. ולפני שנה בערך היתה אצלי נערה בת חמש עשרה אשר ביום בהיר אחד חדלה ממנה כוח הראות והפסיקה לראות, מכל זה אפשר להבין כי "מה אנו ומה חיינו", וכולנו תלויים על חסדי ה' שישענדנו, וכמה אנו צריכים להודות לה' ולברך לה' מעומק הלב "פוקח עורים" "זוקק כפופים", ואין לנו במה להתגאות אפילו רגע אחת.

מורינו שליט"א אמר: באמת הגאון הוא שקר גס ביותר, כי במה אפשר להתגאות, הכתוב אומר באיוב (י"ח פסוק ח') "פי שלח ברשת ברגליו ועל שבכה יתהלך", הפירוש, כשאדם יורד בעולם נקשר רשת על רגליו, והגם שהוא הולך ונראה שכל אשר יחפוץ יעשה, אמנם רשת קשורה בחבל על רגליו, וכשרוצים מן השמים מושכים אותו עם החבל כשרגליו למעלה וראשו למטה, וכן ההמשך של הפסוק 'ועל שבכה יתהלך' שפורשים רשת כמו שפורשים לדגים וכשמגיע העת מושכין את הרשת ומוציאין אותו מן העולם, ואדם אינו אלא כמין 'הצגה' בעלמא, ואין לנו שום כח ובמה נתגאה.

המשך מעמוד א'

יש לנו רכוש קדוש ונורא והוא ספר התהלים, ויש לומר הרבה תהילים ככוונה כל יום. רביה"ק אומר, דוד המלך הכניס בתהלים את כל נשמות ישראל. מה שעובר על כל אחד מישראל כתוב בתהילים. וזה הפירוש האמיתי של התהלים. מכל שכן מצבים של כל כלל ישראל, זה בוודאי כתוב בתהילים. ולכן צריכים לומר תהילים מילה במילה ככוונה, לכוון כמה שאפשר. כי אליבא דאמת סודות התורה והעמקות של תהילים הם בלי גבול, אך אנחנו צריכים לכוון את פירוש המילות הפשוט. אם לא יודעים את פירוש המילות הפשוט, יש לכוון לומר טוב את התיבות, לומר עוד ועוד תהילים, ועוד תהילים, ועוד תהילים, זה הדבר הטוב והמועיל ביותר שמציל מכל הצרות ברוחניות ובגשמיות! (ה' בראשית שנת תשפ"ד לפ"ק)

"הלואי אותי עזבו ותורתי שמרו - המאור שבה מחזורו למוטב",
שלפעמים שוקע האדם בריבוי מחשבות של חקירות עד שמסכן את
אמנותו ח"ו - ולכן השי"ת מיעץ תלמוד תורה בפשיטות ואותי עזבו.

ניצוץ
אחד

ניצוץ קודש מנאמרי ומכתבי הגה"צ מורינו שליט"א

יצא לאור
על ידי